

Tıp fakültesi beşinci sınıf öğrencilerinin çocuk cerrahisi stajı için düşünceleri: Geribildirim anketlerinin ve sınav başarı oranlarının değerlendirilmesi *

Şenol Emre, Haluk Emir, Sinan Celayir

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, İstanbul

Özet

Amaç: Bu çalışmada Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalında staj yapan Türkçe ve İngilizce staj gruplarındaki öğrencilerin Çocuk cerrahisi eğitimi ile ilgili düşünceleri ve öğrenci sınav başarı oranlarının geriye dönük incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: 2009-2013 eğitim dönemleri arasında fakültemizde 5. sınıfta 2'şer hafta süreyle yapılan çocuk cerrahisi staj gruplarındaki öğrencilere staj sonunda değerlendirme anketleri verilerek geri bildirim alınmıştır. Bu anketlerde öğrencilerden 24 ana başlıkta çoktan seçmeli sorular ile staj dönemindeki teorik ve pratik eğitimleri, staj sonu yapılan sınavı (% 30 ağırlıklı yazılı ve % 70 ağırlıklı sözlü) değerlendirilmeleri istenmiştir. Ankette bir alt başlıkta bu sorulara ek olarak stajın daha verimli olması için kişisel önerilerini yazılı olarak ifade etmeleri istenmiştir. Son 4 eğitim yılının bu anket sonuçları ile eşzamanlı olarak çocuk cerrahisi ağırlıklı sınav başarı oranları da değerlendirilmiştir. 2013-2014 dönemine ait yazılı kişisel öneriler ise detaylı incelenip gruplanmıştır.

Bulgular: Anketlerde öğrencilerin eğitimde en başarılı geribildirimle öğretim üyelerinin ders saatlerini etkin olarak kullanması (% 85.7) ve staj sırasında kendilerine hekim olduklarında kullanabilecekleri gerekli ve yararlı bilgilerin verildiği yönünde olmuştur (% 87.4). Hasta başı eğitim süresinin kısalığı (% 51.4) ve derslikle ilgili fiziki koşullardaki yetersizlik de anketlerde vurgulanmıştır (% 52.2). Sınav sistemi objektif bulunmakla birlikte sınavın sözlü kısmının adaletsiz olduğuna dönük eleştiriler alınmıştır. Grupların staj başarı oranları değerlendirildiğinde öğrencilerin önemli bir kısmının (% 77.6-95.8) başarılı not aldığı, İngilizce gruplarda başarı oranlarının son 4 yılda değişmemesine karşın Türkçe gruplarında başarı oranlarında İngilizce gruplarına göre son yıllarda düşme gözlenmiştir.

Sonuç: Öğrenci anketleri çocuk cerrahisi staj eğitiminin genel beğeni aldığını, teorik derslerin başarılı bulunmasına karşın, pratik eğitimin yetersiz bulunduğunu göstermiştir. Bunun staj döneminin kısa olmasına bağlı olduğunu düşünüyoruz. Öğrenci sınav başarı oranlarının İngilizce gruplarında daha iyi olduğu gözlenmiştir. Anketler ve sınav başarı oranları sonraki dönemler için çocuk cerrahisi staj eğitiminde yapılacak revizyonlara yön verme konusunda yararlı olmaktadır.

Anahtar kelimeler: Öğrenci anketleri, öğrenci eğitimi, sınav, çocuk cerrahisi

* Bu çalışma 32. Ulusal Çocuk Cerrahisi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Adres: Prof. Dr. Sinan Celayir, Şakacı Sok. No:61, D:8, Mehmet Sayman Apt. Kazasker, Kadıköy 34736 İstanbul

Alındığı tarih: 24.09.2014

Kabul tarihi: 11.02.2015

Summary

Medical school fifth -year students' opinions about pediatric surgery internship: The evaluation of feedback surveys and exam success rates

Objective: The aim of this study is to evaluate retrospectively, the thoughts of Cerrahpaşa Medical School Turkish and English student groups about Pediatric Surgery education during their internship and the Pediatric surgery post-internship exam success rates.

Material and Methods: Questionnaire forms were given to fifth-year medical students who participated for two weeks of pediatric surgery internship during the years 2009 and 2013 and their feedback was evaluated. The questionnaire form included multiple choice questions about theoretical and practical training, predominantly written (30 %), and verbal (70 %) exams following internship period. Additionally, students were recruited to express their personal advice in order to supply a more efficient internship for future students. The results of this survey of the last 4 years together with Pediatric Surgery exam success rates were evaluated simultaneously and written personal future suggestions for the 2013-2014 term were examined thoroughly and subdivided into groups.

Results: The most high-rated feedback in the survey was efficient use of class time by instructors (85.7 %) and maintaining necessary and helpful information they will benefit during their medical practice (87.4 %). Short span of bedside education (51.4 %) and physical limitations of the classroom (52.2 %) were also emphasized. Despite the common attitude about the objectivity of the verbal exam, some student criticisms mentioned this part as "unfair". While the internship success rates of the groups were evaluated, high percentage of the students (77.6-95.8 %) got successful results. However, despite the steady success rate of English program students, a decrease was determined in the grades of Turkish program students during the last four years.

Conclusion: Student surveys have revealed that, theoretical lectures were deemed to be efficient by the students, but the main emphasis was on the inadequate time of practical education. Our comment about this criticism is related to the short duration of the internship. Exam success rates of the students in the English program were higher. Surveys and exam success rates are helpful for directing the revisions of intern education for the following terms.

Key words: Student surveys, student education, paediatric surgery, exam

Giriş

Anabilim dalımızda, mezuniyet öncesi tıp eğitimi kapsamında 2. ve 5. sınıflara çocuk cerrahisi ile ilgili teorik ve uygulamalı dersler verilmektedir. Fakültemizin 2. sınıf öğrencilerine, ilgili ders kurulları içinde 2 ana konu başlığı altında yalnızca teorik dersler verildiğinden, çocuk cerrahisi mezuniyet öncesi eğitim programı ağırlıklı olarak 5. sınıfta verilen teorik ve uygulamalı dersleri kapsamaktadır.

Fakültemizde, 5 yıl önce yapılan yönetmelik değişikliğinden sonra çocuk cerrahisi stajı 5. sınıflarda 2 haftalık dönemler halinde yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışmada, çocuk cerrahisi öğrenci eğitim programında 2014-2015 dönemi itibarıyla yapılması düşünülen değişiklikleri belirleyebilmek için son 5 yıldaki tüm öğrenci anketleri ve öğrenci başarı oranları incelenip tartışılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışmada, 2. sınıf eğitim programında verilen 2 çocuk cerrahisi dersinin ders kurulları içinde yer alması, çocuk cerrahisine özgü anketi bulunmaması ve başarı ölçümü yapılmaması nedeniyle değerlendirme dışında bırakılmış ve sadece 5. sınıf verileri değerlendirmeye alınmıştır.

Çocuk cerrahisi stajı 2009-2013 eğitim dönemleri arasında fakültemizde 5. sınıfta 2 hafta (9 iş günü) süreyle yapılmaktadır. Çocuk cerrahisi stajı teorik dersleri (24 ana başlıkta) klinikte bulunan 30-35 kişi kapasiteli toplantı salonunda (Resim 1), hasta başı uygulamalar çocuk cerrahisi servisinde yapılmakta-

Resim 1. Derslik.

dır. Türkçe staj gruplarında 30-35 arası, İngilizce staj gruplarında ise 16-20 arası öğrenci bulunmaktadır. Sınav uygulaması stajın son günü % 30 ağırlıklı çoktan seçmeli 30 sorudan oluşan yazılı ve % 70 ağırlıklı bilgisayar ortamında hazırlanmış yapılandırılmış sözlü şeklinde yapılmaktadır. Çocuk cerrahisi yazılı sınavı 500 soruluk havuzdan çoktan seçmeli hazırlanmakta, sözlü sınav ise bilgisayar ortamında hazırlanmış 5 alt başlıklı 80 soru üzerinden yapılmaktadır (Resim 2).

SORU GRUBU 2

1. Künt batın travmasında gelişen hipovolemik şokun kan ve kolloid resüsitasyon prensiplerini anlatınız.
2. Meckel divertikülünde neden volvulus gelişir?
3. DMSA ne amaçla kullanılır?
4. Yandaki röntgen film görüntüsü size hangi hastalığı düşündürüyor?
5. Yandaki tıbbi malzeme nedir?

Resim 2. Yapılandırılmış sözlü power point soru örneği.

Bu gruplardaki öğrencilere staj sonunda Dekanlıkça hazırlatılan değerlendirme anketleri (2 sayfa) verilerek geri bildirim alınmıştır. Bu anketlerde ilk bölümde, öğrencilerden “beşli likert ölçeği” kullanılarak hazırlanan 21 ifade-soru ile staj dönemindeki teorik ve uygulamalı eğitimleri, staj sonu yapılan sınavı (% 30 ağırlıklı yazılı sınav ve % 70 ağırlıklı sözlü sınav) değerlendirmeleri istenmiştir. Bu bölümde, öğrencilere staj ile ilgili genel beğeni düzeylerinin puanla belirtilmesinin istendiği 22. bir soru daha sorulmuştur. Bu soruda stajla ilgili genel beğenilerini 10 puan üzerinden puanlamaları istenmiştir.

Anketin ikinci bölümünde bu sorulara ek olarak, stajın daha verimli olması için kişisel önerilerini 3 ana başlık altında “açık uçlu” olarak ifade etmeleri istenmiştir. Çalışmada 5 senelik öğrenci geri bildirimlerinden yalnızca 2013-2014 dönemindeki toplam 426 öğrenci ve 14 öğrenci grubunu içeren anketler detaylı olarak incelenmiştir.

Birinci bölüm anket değerlendirmesi 2 farklı şekilde yapılmış, yanıtlar 3 grupta değerlendirilmiştir.

a. Değerlendirme 5 kriter üzerinden yapılmıştır.

5: Kesinlikle katılıyorum - 4: Katılıyorum - 3: Kararsızım - 2: Katılmıyorum - 1: Kesinlikle katılmıyorum

- b. Değerlendirme yalnızca katılıyorum / katılmıyorum şeklinde yapılmıştır.

İkinci bölümde yazılı olarak yanıtlanması istenen 3 soru yer almaktadır.

1. Staj ile ilgili yararlı bulduğunuz 3 özelliği belirtiniz.
2. Staj ile ilgili geliştirilmesini istediğiniz 3 özelliği belirtiniz.
3. Ankette yer alan veya yer almayan konularla ilgili olarak iletmek istediğiniz düşüncelerinizi belirtiniz.

Bu bölümdeki yanıtlar da 3 grupta değerlendirilmiştir.

2013-2014 dönemi anketleri 2 farklı başlıkta değerlendirildi.

1. Genel değerlendirme (21+1 alt başlık): Sonuçlar 3 alt grupta incelenmiştir.
2. Özel değerlendirme (3 alt başlık): Sonuçlar 3 alt grupta incelenmiştir.

Anketlerin birinci bölümünde 22. soru olarak sorulan genel beğeni düzeyi puanlamasının her grup için detaylı sonuçları Dekanlık tarafından bildirilmeyip tüm grup ortalamaları bildirilmiştir.

Çoktan seçmeli ilk bölüm soru değerlendirmeleri ve yazılı yorum istenen ikinci bölüm değerlendirmeleri çocuk cerrahisi öğrenci eğitim sorumlusu tarafından yapılmıştır. Çocuk cerrahisi öğrenci eğitim sorumlusu tarafından yapılan kişisel değerlendirmeler her ders yılı başında bir rapor ile Akademik Kurulda sunulmuş ve o yılın eğitim stratejileri değerlendirilmiştir.

Çalışmada ayrıca dekanlıkça yayınlanan 2009-2013 yılları arasındaki başarı çizelgelerindeki 4 eğitim yılının çocuk cerrahisi Türkçe ve İngilizce gruplarının ağırlıklı sınav başarı oranları, bu anket sonuçları ile eşzamanlı olarak değerlendirilmiştir. Başarı not değerlendirmesi dekanlıkça bildirilen ve yönetmelikte belirtilen çerçevede yapılmıştır (Tablo 1).

Fakültemizde, dönem sonu başarı notu; derslerden dörtlük sisteme göre alınan harf notları, ara sınav

Tablo 1. Başarı değerlendirme koşulları.

Dörtlük Sistem	Harf Notu	Anlamı	Dönem Sonu Başarı Notu Aralıkları
4,00	AA	Mükemmel	88-100
3,50	BA	Çok iyi	80-87
3,00	BB	İyi	73-79
2,50	CB	Orta	66-72
2,00	CC	Yeterli	60-65
1,50	DC	Koşullu başarılı	55-59
1,00	DD	Koşullu başarılı	50-54
0,00	FF	Başarısız	0-49
0,00	FD	Devamsız başarısız	0

ve yıl sonu sınavlarında alınan notların katkısına göre hesaplanarak verilmektedir. Dönem sonu başarı notunun hesaplanmasında ara sınav notunun katkısı % 40, yıl sonu (final veya bütünleme) sınavının katkısı % 60'tır. Bu şekilde hesaplanan ham başarı notu Tablo 1'e göre harf notlarına çevirmektedir (ondalıklı sayılar en yakın tamsayıya yuvarlanarak harf notu oluşturulur). DC ve DD notları koşullu başarılıdır. Ancak Ağırlıklı Genel Not Ortalamaları (AGNO) düşüklüğü nedeniyle yeni ders alamayan veya AGNO en az 2.00 olmadığı için mezun olamayacak öğrenciler bu notları da yükseltmelidirler.

Bulgular

Çocuk cerrahisinde 2009-2014 yılları arasında 5. sınıf stajı yapan arası öğrenci sayıları ve grupları Tablo 2'de belirtilmiştir.

On dört grupta toplam öğrenci sayısı 2043, 2013-2014 yılı toplam öğrenci 426, ankete katılan öğrenci sayısı 357, yazılı bölüme yanıt veren öğrenci sayısı 219 olarak saptanmıştır.

A/Öğrenci anketleri:

Tablo 3a ve 3b anketin 21 ana başlıkta sorulan sorularına verilen yanıtların oranlarını göstermektedir. İncelemeye katılan öğrencilerde Ort. yaş: 22.6 yıl±2.06, Cinsiyet: E:K, % 53: % 47.

Genel Değerlendirme:

Grup 1: Yüksek beğeni grubu (% 79 ve üzeri): 14 alt başlık. Sınav objektivitesi ile ilgili 18. başlık (% 79.8) bu gruba dâhil edilmiştir.

Tablo 2. Çocuk Cerrahisi Stajı yapan öğrenci ve grup sayıları.

Değerlendirme Yılları	Türkçe Grubu (öğrenci sayısı/grup sayısı)	İngilizce Grubu (öğrenci sayısı/grup sayısı)	Toplam (öğrenci sayısı/grup sayısı)
2009-2010	310 / 09	75 / 4	385 / 13
2010-2011	338 / 10	78 / 4	416 / 14
2011-2012	328 / 10	64 / 4	392 / 14
2012-2013	342 / 10	82 / 4	424 / 14
2013-2014	352 / 10	74 / 4	426 / 14*
Toplam	1670 / 49 (Ort: 34.08)	373 / 20 (Ort: 18.65)**	2043 / 69 (Ort: 29.60)

*Ana anket değerlendirme grubu, **İngilizce gruplarda değişken sayıda Erasmus öğrencileri bulunmaktadır.

Grup 2: Orta beğeni grubu (% 50-% 79 arası): 4 alt başlık: Dikkat çekici konu uygulamalarla ilgili 7. ve 10. başlıklarda bu oranlar % 62 ve % 63 seviyesinde, eğitim materyalleri ile ilgili 14. başlıkta % 76.9, öğrenci sayısı ile ilgili 15. başlıkta % 57 seviyesinde bulunmuştur.

Grup 3: Olumsuz görüş grubu (% 50 altında): 3 alt başlık. Bu grupta öğretim üyeleriyle birlikte hasta başı yapılması ile ilgili 11. başlıkta (% 38.8), dersliğin fiziki yapısıyla ilgili 13. başlıkta (% 42.6) ve klinikte hasta görülmesi ile ilgili 16. başlıklar (% 36) bulunmaktadır.

Anketin ilk bölümündeki 22. soruda sorgulanan staj

genel beğeni puanı tüm gruplar için ortalama 8.19 (SD: 2.06)'dur.

Özel Değerlendirme:

Üç ana başlıkta sorulan sorulara verilen yazılı yanıtların değerlendirmesi, vurgu yapılan konulara göre 3 farklı grupta yapılmıştır.

Grup 1: Çocuk cerrahisi stajı teorik eğitimi ile ilgili yapılan vurgular: (n:115) Medikal alet tanıtımı ve röntgen incelemeleri, teorik derslerin pratisyenliğe uygunluğu, ders yükü, staj süresi (kısa/uzun) ve staj öğrenci sayısı (az/çok).

Tablo 3a. Genel değerlendirme (5 seçenekli cevap analizi).

	5	4	3	2	1	n
1 Staj başlangıcında stajın öğrenim amaç ve hedefleri açıklandı.	42,56	33,33	14,36	9,23	0,51	195
2 Stajın amaç ve hedefleri bilgi ve beceri düzeyime uygundu.	36,41	49,23	11,28	3,08	0,00	195
3 Staj başlangıcında staj programının işleyişi ve staj boyunca yapmam gerekenler açıklandı.	33,33	43,59	15,38	6,15	1,54	195
4 Staj eğitimi esnasında önceden ilan edilen teorik ders programına uyuldu.	42,86	41,33	8,67	6,12	1,02	196
5 Staj eğitimi esnasında önceden ilan edilen uygulamalı eğitim programına uyuldu.	35,57	36,08	13,92	11,34	3,09	194
6 Teorik derslerde kullanılan eğitim yöntemleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	35,38	43,59	13,33	6,67	1,03	195
7 Uygulamalarda (laboratuvar, hasta başı eğitim vb) kullanılan eğitim yöntemleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	20,53	26,84	23,68	17,37	11,58	190
8 Staj süresince eğitim teknolojileri yeterince kullanıldı.	29,84	35,60	20,94	8,38	5,24	191
9 Öğretim üyeleri teorik ders saatlerini etkin olarak kullanmaktadır.	50,77	34,87	11,28	2,56	0,51	195
10 Uygulamalı eğitim saatleri etkin olarak kullanılmaktadır.	26,32	27,89	15,26	16,84	13,68	190
11 Öğretim üyelerinden hasta başı ortamlarda (poliklinik, servis vs.) yeterince eğitim alma fırsatım oldu.	14,21	17,89	17,37	25,79	24,74	190
12 Öğretim üyeleri ile herhangi bir iletişim sorunu yaşamadım.	39,36	37,23	14,36	6,91	2,13	188
13 Staj esnasında eğitim aldığımız dershaneler ve diğer öğrenme ortamlarının fiziki şartları	16,81	21,24	9,73	22,12	30,09	113
14 (temizlik, ısı, aydınlatma vs.) yeterliydi.						
Staj eğitimim esnasında yararlanabileceğim eğitim materyali sağlandı.	30,16	31,75	19,58	15,87	2,65	189
15 Staj gruplarındaki öğrenci sayısı etkin öğrenme açısından uygundu.	20,62	25,26	19,59	16,49	18,04	194
16 Staj sırasında kliniklerde yeterli sayıda hasta gördüğümü düşünüyorum.	13,66	15,30	19,67	25,68	25,68	183
17 Sınav yöntemi ve geçme-kalma ölçütleri hakkında sınavdan önce bilgilendirildim.	38,22	39,79	10,99	8,38	2,62	191
18 Stajda uygulanan sınavın objektif olduğunu düşünüyorum.	30,81	31,35	22,16	9,73	5,95	185
19 Sınav stajın öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyimi değerlendirmek için uygundu.	35,11	36,17	18,62	6,91	3,19	188
20 Staj süresi yeterliydi.	28,72	28,19	16,49	17,02	9,57	188
21 Staj esnasında aldığım eğitimi hekim olduğumda kullanacağımı düşünüyorum.	46,43	40,82	9,69	2,55	0,51	196

5, Kesinlikle katılıyorum; 4, Katılıyorum; 3, Kararsızım; 2, Katılmıyorum; 1, Kesinlikle katılmıyorum.

Tablo 3b. Genel değerlendirme (2 seçenekli cevap analizi).

	Katılıyorum	Katılmıyorum	n
1 Staj başlangıcında stajın öğrenim amaç ve hedefleri açıklandı.	88,62	11,38	195
2 Stajın amaç ve hedefleri bilgi ve beceri düzeyime uygundu.	96,53	3,47	195
3 Staj başlangıcında staj programının işleyişi ve staj boyunca yapmam gerekenler açıklandı.	90,91	9,09	195
4 Staj eğitimi esnasında önceden ilan edilen teorik ders programına uyuldu.	92,18	7,82	196
5 Staj eğitimi esnasında önceden ilan edilen uygulamalı eğitim programına uyuldu.	83,23	16,77	194
6 Teorik derslerde kullanılan eğitim yöntemleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	91,12	8,88	195
7 Uygulamalarda (laboratuvar, hasta başı eğitim vb) kullanılan eğitim yöntemleri öğrenmemi kolaylaştırdı.	62,07	37,93	190
8 Staj süresince eğitim teknolojileri yeterince kullanıldı.	82,78	17,22	191
9 Öğretim üyeleri teorik ders saatlerini etkin olarak kullanmaktadır.	96,53	3,47	195
10 Uygulamalı eğitim saatleri etkin olarak kullanılmaktadır.	63,98	36,02	190
11 Öğretim üyelerinden hasta başı ortamlarda (poliklinik, servis vs.) yeterince eğitim alma fırsatım oldu.	38,85	61,15	190
12 Öğretim üyeleri ile herhangi bir iletişim sorunu yaşamadım.	89,44	10,56	188
13 Staj esnasında eğitim aldığımız dershaneler ve diğer öğrenme ortamlarının fiziki şartları (temizlik, ısı, aydınlatma vs.) yeterliydi.	42,16	57,84	113
14 Staj eğitimim esnasında yararlanabileceğim eğitim materyali sağlandı.	76,97	23,03	189
15 Staj gruplarındaki öğrenci sayısı etkin öğrenme açısından uygundu.	57,05	42,95	194
16 Staj sırasında kliniklerde yeterli sayıda hasta gördüğümü düşünüyorum.	36,05	63,95	183
17 Sınav yöntemi ve geçme-kalma ölçütleri hakkında sınavdan önce bilgilendirildim.	87,65	12,35	191
18 Stajda uygulanan sınavın objektif olduğunu düşünüyorum.	79,86	20,14	185
19 Sınav stajın öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyimi değerlendirmek için uygundu.	87,58	12,42	188
20 Staj süresi yeterliydi.	68,15	31,85	188
21 Staj esnasında aldığım eğitimi hekim olduğumda kullanacağımı düşünüyorum.	96,61	3,39	196

Tablo 4. Özel Değerlendirme (yazılı cevaplar).

Grup No	TR/İNG*	GRUP DETAYLARI			TEORİK DERSLER				UYGULAMALI DERSLER		GENEL ve ÖGR. ÜYESİ DEĞERLENDİRME			SINAV		DİĞER	
		Öğrenci Sayısı	Ankete katılan	Yazılı cevap	T. Alet & Röntgen	Pratisyen	Ders yükü	Staj Süresi kısa/uzun	Öğr. sayısı az/çok	Uygulama Yetersizliği	Fiziki Şartlar	Genel Beğeni	Olumlu	Olumsuz	Adil değil		Adil değil
1	TR	33	30	27	4	3	3	3	1	22	13	20	2	3	2	1	1
2	TR	38	38	23	1	2	1	8	13	13	12	7	2	2		2	
3	TR	35	32	25	4	4	1	15	2	16	12	13	9	1	1		
4	TR	32	23	13	3	3	2		7	5	8	7	1		3		
5	TR	40	36	16	1	3					6	4	4		1		
6	TR	34	27	17		4			1	2	8	11	7	1			
7	İNG	19	11	3	1	1				2	1	1					
8	İNG	20	16	16	1	2			1	8		2				3	
9	TR	36	30	20	2	2		5	7	14	8	8	1		1	3	
10	TR	36	35	13		3	1	3	1	3	8	6	9		2	1	
11	TR	33	31	25	2	7	1	7		11	22	3	11	7	2	4	
12	TR	35	26	6		1		1		6		3					
13	İNG	16	9	4	1					1	2	2				1	
14	İNG	19	13	11				6	2	2	8	4	3	7		1	
Toplam**		426	357	219	17	35	12	39	14	84	121	94	73	26	7	14	13

*TR: Türkçe grubu, İNG: İngilizce grubu, ** Toplam sayılarda grup detayları bölümünde öğrenci sayıları, diğer bölümlerde ise yazılı cevaplardaki virgü sayısı yer almaktadır.

Grup 2: Çocuk cerrahisi stajı uygulamaları ile ilgili yapılan vurgular: (n:84) Hasta başı, servis, ameliyathane, poliklinik ve vizite.

Grup 3: Çocuk cerrahisi stajı ile ilgili genel ve öğretim üyeleri ile ilgili yapılan vurgular: (n:193) Genel beğeni ve teşekkür, öğretim üyeleri ile ilgili olumlu, olumsuz yorumlar.

Belirtilen bu 3 ana başlık dışında dersliğin fiziki şart-

ları ve kategorize edilemeyen diğer yazılı yorumlar da değerlendirmeye alındı. Tüm sonuçlar Tablo 4'te özetlenmiştir.

B/Başarı oranları:

Genelde başarı oranlarına bakıldığında özellikle Türkçe (TR) gruplarda son yıllarda başarı oranı düşmüştür. TR grubunda AA alan öğrenci oranında belirgin değişiklik yok, ancak BA/BB yoğunluğu CB/

Tablo 5a. Yıllara göre başarı izlem tablosu; [% (n)] Türkçe grubu.

Yıllar	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF	FD	n
2009-2010	17,45 (48)	30,55 (84)	21,45 (59)	15,27 (42)	9,09 (25)	4,36 (12)	1,45 (4)	0,36 (1)	0 (0)	275
2010-2011	15,79 (48)	23,36 (71)	23,03 (70)	14,47 (44)	9,21 (28)	8,22 (25)	4,61 (14)	1,32 (4)	0 (0)	304
2011-2012	21,62 (64)	19,59 (58)	18,24 (54)	13,18 (39)	11,49 (34)	8,11 (24)	6,42 (19)	1,01 (3)	0,34 (1)	296
2012-2013	19,39 (64)	17,88 (59)	12,12 (40)	15,15 (50)	13,03 (43)	10,3 (34)	9,7 (32)	1,82 (6)	0,61 (2)	330
Tüm Yıllar	18,8 (285)	23,22 (352)	19,66 (298)	14,64 (222)	10,88 (165)	7,06 (107)	4,62 (70)	0,92 (14)	0,2 (3)	1215

Yıllara Göre Başarı Yüzdeleri ve Ortalama Ağırlıklı Not

Yıllar	Başarılı % (N)	Koşullu Başarılı % (N)	Başarısız % (N)	Ortalama (± SD)	n
2009-2010	93,82 (258)	5,82 (16)	0,36 (1)	3,05 (±0,75)	275
2010-2011	85,86 (261)	12,83 (39)	1,32 (4)	2,86 (±0,9)	304
2011-2012	84,12 (249)	14,53 (43)	1,35 (4)	2,84 (±0,97)	296
2012-2013	77,58 (256)	20 (66)	2,42 (8)	2,66 (±1,06)	330
Tüm Yıllar	87,2 (1322)	11,68 (177)	1,12 (17)	2,89 (±0,91)	1215

Çocuk Cerrahisi TR: Ort. Öğrenci sayısı: n: 303,8 SD: 18

Tablo 5b. Yıllara göre başarı izlem tablosu; [% (n)] İngilizce grubu.

Yıllar	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF	FD	n
2009-2010	25,68 (19)	24,32 (18)	24,32 (18)	18,92 (14)	2,7 (2)	1,35 (1)	2,7 (2)	0 (0)	0 (0)	74
2010-2011	17,33 (13)	21,33 (16)	18,67 (14)	20 (15)	13,33 (10)	4 (3)	5,33 (4)	0 (0)	0 (0)	75
2011-2012	27,69 (18)	27,69 (18)	23,08 (15)	15,38 (10)	3,08 (2)	1,54 (1)	0 (0)	1,54 (1)	0 (0)	65
2012-2013	28,95 (22)	25 (19)	19,74 (15)	14,47 (11)	5,26 (4)	2,63 (2)	1,32 (1)	2,63 (2)	0 (0)	76
Tüm Yıllar	22,97 (85)	26,22 (97)	21,89 (81)	16,49 (61)	7,03 (26)	2,7 (10)	1,89 (7)	0,81 (3)	0 (0)	290

Yıllara Göre Başarı Yüzdeleri ve Ortalama Ağırlıklı Not

Yıllar	Başarılı % (N)	Koşullu Başarılı % (N)	Başarısız % (N)	Ortalama (± SD)	n
2009-2010	95,95 (71)	4,05 (3)	0 (0)	3,18 (±0,71)	74
2010-2011	90,67 (68)	9,33 (7)	0 (0)	2,88 (±0,84)	75
2011-2012	96,92 (63)	1,54 (1)	1,54 (1)	3,24 (±0,73)	65
2012-2013	93,42 (71)	3,95 (3)	2,63 (2)	3,14 (±0,88)	76
Tüm Yıllar	94,59 (350)	4,59 (17)	0,81 (3)	3,11 (±0,78)	290

Çocuk Cerrahisi EN: Ort. Öğrenci sayısı: n: 72,5 SD: 4,9

CC ye dönüşmektedir. İngilizce (ENG) gruplarda başarı oranı TR kıyasla yüksektir. ENG gruplarında AA/BA/BB yoğunluğu da TR grubuna göre belirgin fazladır (Tablo 5a, 5b).

Tartışma

Çocuk cerrahisi stajı, Fakültemizin internet sitesinde tanımlanan şekliyle (stajın içeriği, amacı, hedefleri ve stajın işleyiş yöntemi) uygulanmaktadır^(3,4,5). Bu tanımlamada; 24 ana konu başlığında verilen dersler (içerik), öğrencilerin çocuk cerrahisi ile ilgili hastalıkların tanı ve tedavisi konusunda bilgilendirilmesi (amaç), öğrencinin staj sonunda çocuk cerrahisi ile ilgili hastalıklarda tıbbi uygulamaları başarı ile yapabilme yeteneğine ulaşması (öğrenme çıktısı, hedef) ile teorik/uygulamalı işlemler ve servis viziti (işleyiş) yer almaktadır.

Bu çalışmada belirtilen plan çerçevesinde 5 yıldır uygulamada olan çocuk cerrahisi stajındaki başarı oranları ve anketler Fakültemizin internet sitesindeki sonuçlar doğrultusunda değerlendirilerek programı daha da geliştirmek amaçlı irdelenmiştir^(6,7).

Bu irdelemede temel tıp eğitiminin değerlendirilmesinde sık kullanılan yöntemlerden biri olan anketler kullanılmıştır^(1,8). 2013-2014 dönemi anketleri ve buna ek olarak 2009-2010 döneminden itibaren 4 yıllık süreçte dönemin başarı oranları da temel inceleme alanı olarak belirlenmiş ve böylelikle çocuk cerrahisinde verilmesi amaçlanan hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının tespiti ve programın bu doğrultuda uluslararası standartlara uygun hâle getirilmesine çalışılmıştır^(2,9,10).

Anketlerin özellikle genel değerlendirmede kulla-

nılan 21+1 sorudaki sonuçlar, çocuk cerrahisi staj eğitiminde teorik derslerin öğrenciler tarafından başarılı bulunduğunu, buna karşın uygulamalı derslerin yetersiz kaldığını göstermiştir. Öğrenciler bu durumu kısa süreli bir staj olmasından kaynaklandığı şeklinde vurgulamıştır. Ancak, öğrenci sayısının özellikle Türkçe gruplarında 30'ün üzerinde oluşu uygulamalı derslerde sorun oluşturmaktadır.

Bu bölümde ayrıca öğrencilerin ders anlatılan fiziki ortamın iyi olmasını önemsedikleri de gözlenmektedir. Çocuk cerrahisi sınavının objektivitesi konusunda öğrencilerden genel değerlendirmede olumlu geri bildirim almıştır. Ancak özel yazılı değerlendirmede sınavın ve özellikle sözlü kısmının adil olmadığı yönünde vurgu yapılmıştır.

Genelde öğrenciler ve eğitimciler tarafından bilgi ölçümü açısından çok tercih edilmeyen sözlü sınavlarının çocuk cerrahisi sınavında % 70 ağırlıkta olması, ders notlarının dağıtılması ve sözlünün bilgisayar ortamında yapılandırılmış olmasına karşın, öğrenci açısından olumlu olarak vurgu almamaktadır. Bu konuya ilişkin özel değerlendirmede ek olarak ders notlarının ve slaytların öğrencilere verilmesi sınav öncesi olumlu olarak geri bildirilmektedir.

Çoktan seçmeli ilk bölüme göre daha az yanıt verilmiş olsa da; yazılı olan özel değerlendirmede, genel değerlendirmeden çok büyük farklılık görülmemiştir. Ancak burada uygulama eksikliğinin, fiziki şartların tekrar vurgulanması bu konuda programda değişiklikler yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda fiziksel ortam yenilenmiş (yeni derslik), uygulamalı dersler ve hasta başı uygulamaları 2014-2015 döneminde yürürlüğe sokulmuştur.

Çocuk cerrahisi stajı başarı oranlarındaki değişimler bu çalışmanın verilerinin görüşüldüğü öğrenci söyleşilerinde TUS ile ilgili olduğu vurgusunu almıştır (kişisel gözlem). Bu durum son 4 sene içinde genel başarı oranları ve yüksek not oranlarında düşüş yaşanan Türkçe grubunda belirgin ortaya çıkmaktadır.

Buna karşın Fakülteye daha yüksek başarı puanıyla giren İngilizce grubunda gerek başarı oranlarındaki not yüksekliği gerekse başarı yüzdeleri bu 4 senelik süreçte düşmemiştir. Bu durum İngilizce grubundaki öğrencilerin daha başarı odaklı çalıştıklarını ve çocuk cerrahisi stajını Türkçe grubuna göre daha önemsediklerini düşündürmektedir. Ancak bu çalışmada kör değerlendirme yöntemi kullanılmadığı için bu yorum çalışma açısından kısıtlayıcı bir faktör olup, yalnızca yazarların kişisel gözlemlerine dayanmaktadır.

Sonuç olarak, yapılan anketler ve alınan tüm yazılı geri bildirimler sonraki dönemler için Anabilim Dalımızda çocuk cerrahisi stajının yapılandırılmasına ve staj programının düzenlenmesine yönelik revizyonlar konusunda oldukça yararlı olmaktadır.

Teşekkür: Çalışma grubu bu çalışmada tıp eğitimi konusundaki katkıları nedeniyle Doç. Dr. Özlem Serpil Çakmakkaya ve Fakültemiz İngilizce bölüm sorumlusu Prof. Dr. Öner Süzer'e ve Çocuk Cerrahisi sekreteri Neşe Sönmez'e teşekkür eder.

Kaynaklar

1. Chan WP, Wu TY, Hsieh MS, et al. Students' view upon graduation: a survey of medical education in Taiwan. *BMC Medical Education* 2012;12:127-35. <http://dx.doi.org/10.1186/1472-6920-12-127>
2. Dutta S, Wales P, Fecteau A. The two-week pediatric surgery rotation: is it time wasted. *J Pediatr Surg* 2004;39:717-20. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jpedsurg.2004.01.041>
3. http://194.27.141.99/egitim_ogretim/dersprog.htm
4. http://194.27.141.99/egitim_ogretim/ders/Egitim_programi_amac_hedef.pdf
5. http://194.27.141.99/egitim_ogretim/ders/ctf_cep.pdf
6. http://194.27.141.99/egitim_ogretim/anket.htm
7. http://194.27.141.99/egitim_ogretim/analiz.htm
8. Köksal S, Vehid S, Tunçkale A ve ark. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimi ve mezuniyet sonrası ile ilgili tutumları. *Cerrahpaşa J Med* 1999;30:251-8.
9. Poenaru D, Woo M. Undergraduate pediatric surgery objectives: Goal and reality. *J Pediatr Surg* 1998;33:852-5. [http://dx.doi.org/10.1016/S0022-3468\(98\)90658-3](http://dx.doi.org/10.1016/S0022-3468(98)90658-3)
10. Postuma R. The pediatric general surgery undergraduate medical curriculum: What should medical students learn? *J Pediatr Surg* 1987;22:746-9. [http://dx.doi.org/10.1016/S0022-3468\(87\)80619-X](http://dx.doi.org/10.1016/S0022-3468(87)80619-X)